

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรองแก้ว ปทุมมานนท์. "ความคิดเห็นเรื่องจริยศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์ได้อย่างไร."

ประชุมทางวิชาการเรื่อง พระพุทธศาสนากับการศึกษาในประเทศไทยระหว่าง

วันที่ 24-26 สิงหาคม พ.ศ. 2513. พระนคร: กรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ, 2513.

กาญจนา कुमारักษ์. การมัธยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2511.

การศาสนา, กรม. พระพุทธศาสนากับการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:

การศาสนา, 2513.

_____. หลักการวิธีการจัดจริยศึกษาและหัวข้อจริยธรรมสำหรับอบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษา.

(ฉบับทดลอง) การศาสนา, 2521.

กิติมา ปรีดีติลก. ปรัชญาการศึกษา. พระนคร: สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2520.

เกษม สูดหอม และคณะ. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตระกูลไทย, 2518.

ก่อ สวัสดิพิทักษ์. "จริยธรรมในสังคมไทย." รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน.

กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรีย, 2522.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2520.

คณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529). กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2525.

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช, 2518.

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารราชการที่ 9 แฟ้ม ศธ. 9.2 เบ็ดเสร็จศึกษาธิการ.

พระราชบัญญัติการสอนวิชา พ.ศ. 2433. ร.ศ. 117 เอกสาร ศธ. 9.2/54.

- ____. ตรวจสอบและจัดโครงการศึกษา แพ้ม ศธ. 9.2 ร่างกฎที่ 1 เรื่องพิทักษ์ทางการศึกษา
เป็นหลักสูตรในโรงเรียนมูลสามัญ. ร.ศ. 111 เอกสาร ศธ. 9.2/194.
- ____. กอง. ตรวจสอบและจัดโครงการศึกษา แพ้ม ศธ. 2 รายงานเรื่องสื่อการเรียน.
ร.ศ. 112 เอกสาร ศธ./52.
- จรรยา คุณมี. การสอนวิชาสังคมศึกษา. กอพลินธุ์: ประสานการพิมพ์, 2520.
- จำรัส น้อยแสงศรี. วิธีสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อัดสำเนา, 2527.
- ช่วย แสงสุชาติ. "ใครเป็นผู้สอนจริยศึกษา." อนุสรณ์งานฌาปนกิจศพครูสร้อย ชอบฝึก.
พระนคร: โรงเรียนการช่างวุฒศึกษา, 2506
- ดวงเดือน พิศาลบุตร. "ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาและครูสังคมศึกษา." เอกสารคำ
บรรยายวิชาสังคมศึกษา. พระนคร: มงคลการพิมพ์, 2525: 17.
- ____. ประวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: อัดสำเนา, 2526.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก. จริยธรรมของเยาวชนไทย.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2520.
- ____. จริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2522.
- ทองคำ ศรีโยธิน, พ.ท. "วิชาศีลธรรม." บันทึกคำบรรยายวิชาสังคม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508.
- ทองดอ กล้วยไม้ ณ อยุธยา. 200 ปี ของการศึกษาไทย. พระนคร: โรงพิมพ์ครูสภา,
2526.
- นาดยา ภัทรแสงไทย. ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ไอเดียนสโตร์, 2525.
- บุญมัน ศ. นพกุล. บ้านกับวัด. พระนคร: ธรรมบูชา, 2516.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. "ประมวลข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจริยศึกษาจากบุคคลและบทความ
ในหนังสือพิมพ์." รายงานการสัมมนาว่าด้วยจริยศึกษา ณ ศาลาล้านติธรรม
พ.ศ. 2504-2505. พระนคร: กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ,
2505.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

✓ ปรีชา นิพนธ์พิทยา. การประถมศึกษากับการพัฒนาคู. กรุงเทพมหานคร:

ธีรพงษ์การพิมพ์, 2524.

พนัส ทันนาคินทร์. "การสร้างจริยธรรมให้แก่คนไทย." เอกสารการอบรมวิจัย

ปฏิบัติการ ครั้งที่ 7. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ,
2526.

พระธรรมญาณมุนี. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

กรมการศาสนา, 2523.

พระราชวรมนี. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมศาสนา,

2523.

_____. พุทธจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.

พระโสภณคณาภรณ์ (ระแบบ ลีตญาโน). ส่องสิ่งสงสัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศิwap,

2525.

พินิจ รัตนกุล. "ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน: ทศนะของนักปรัชญา." รายงานการ

สัมมนาในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัชมุนตรี, 2522.

พุทธทาสภิกขุ. "อนุโมทนา." การสัมมนาเรื่องพุทธศาสนากับสังคมไทยปัจจุบัน. พระนคร:

สยามสมาคม, 2512.

กัญญา บัวทอง. "เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาสังคมศึกษา." เอกสารนิเทศก์การศึกษา

ฉบับที่ 146. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, 2523.

ยุทธศึกษาทหารบก, กรม. บันทึกวิชาการศาสนาและศีลธรรมหลักสูตร 24 ชั่วโมง.

พระนคร: โรงเรียนการศาสนาและศีลธรรมทหารบก กองอนุศาสนาจารย์, 2507.

ระวีวรรณ บัณฑิต. "หลักสูตรมัธยมศึกษา." เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.

ระวี ภาวิไล. ศาสนากับปรัชญา. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2520.

รอง ศยามานนท์. "ที่ระลึกงานฉลองครบหกสิบปีกระทรวงศึกษาธิการ." ประวัติ

กระทรวงศึกษาธิการ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2495.

วณิช บรรจง และคณะ. วิชาการศึกษาหลักการการศึกษา 1. กรุงเทพมหานคร:

กรุงสยามการพิมพ์, 2517.

- วิชาการ, กรม. "ความเป็นมาของแผนการศึกษาชาติ ชุดพัฒนาการทางการศึกษา เอกสาร
ลำดับที่ 1 กรุงเทพมหานคร: พิมพ์โดยโครงสร้างพัฒนาการศึกษา, 2513.
- ____. แนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2523.
- ____. "ระเบียบการประเมินผลประกาศคำสั่งและคำสั่งชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร
ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย." สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
กรมวิชาการ, 2518.
- ____. หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา,
2527.
- วินัย เกษม เศรษฐ์. "สิ่งที่ควรทำในการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา."
รวมคำบรรยายและการประชุมกลุ่ม เรื่องการส่งเสริมการศึกษา.
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 4-6 มิถุนายน 2523.
- วัฒนา พัฒนพงษ์. รายงานการวิจัยพระสงฆ์กับบทบาททางการศึกษา. คณะกรรมการส่งเสริม
การวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนาบริหารศาสตร์, 2526.
- ศิลปากร, กรม. ประชุมเพลงยาวฉบับหอสมุดแห่งชาติ. พระนคร: คลังวิทยา, 2507.
- ____. ศิลาจารึกสุโขทัยหลักที่ 1 จารึกพ่อขุนรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร
การพิมพ์, 2520.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. "ความเป็นมาของหลักสูตรสามัญศึกษา." เอกสารประกอบการ
พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรปีการศึกษาระหว่างชาติ พ.ศ. 2513. กรุงเทพมหานคร:
กรมวิชาการ, 2513: 141.
- ____. คู่มือหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์พุทธศึกษาทางบก, 6-18.
- ____. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. กรุงเทพมหานคร:
รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2524.
- ____. แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร:
รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2524.

- ____. บัญชีหนังสือและสื่อการเรียนอื่น ๆ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2528.
- ____. "ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการเพิ่ม เดิมรายวิชาในหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลาย." บันทึกข้อความของศูนย์พัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร:
กรมวิชาการ, 2524.
- ____. ประมวลการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2503. กรุงเทพมหานคร: แสงทองการพิมพ์, 2505.
ศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง. "ประมวลข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจริยศึกษา." สัมมนา
ว่าด้วยจริยศึกษา ณ ศาลาสันติธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504.
- ____. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.
- ____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ยูไนเต็ไปรดักชั่น,
2521.
- ____. หลักสูตรกรมศึกษาธิการ ร.ศ.124. พ.ศ.2448 พระนคร: กรมวิชาการ, 2448.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2503. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2507.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518. กรุงเทพมหานคร:
แผนกช่างพิมพ์โรงพิมพ์สารพัดช่าง, 2518.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2503. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2508.
- ____. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520.
กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, 2520.
- ____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2493. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2493.
- ____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์,
2520.
- ____. หลักสูตรมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, 2521.

- ____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524.
- ____. หลักสูตร พ.ศ. 2438. พระนคร: กรมวิชาการ, 2438.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตร พ.ศ. 2493. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2493.
- ____. หลักสูตร พ.ศ. 2498. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2498.
- ____. หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา: พระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย. "ปัญหาของครูสังคม." เอกสารการประชุมพิจารณาหน่วยการเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ของศึกษานิเทศก์ 12 เขต (11-14 มีนาคม):1-4.
- ____. การปรับปรุงงานด้านจริยศึกษา. ภาควิชาสังคมศึกษา ฝ่ายนิเทศการสอนมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, 2523.
- สงขล ลักษณ์. "หลักสูตรปัจจุบันและการสอนการอบรมนักเรียน." รวมคำบรรยายและ
ผลการประชุมกลุ่ม เรื่องการส่งเสริมจริยศึกษา. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
4-6 มิถุนายน 2523.
- สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. คู่มือครูสอนจริยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ดำรงการพิมพ์, 2521.
- สมพร เทพสิทธิ์. การทำนุบำรุงส่งเสริมพุทธศาสนา. "พระพุทธศาสนากับความมั่นคงของชาติ."
กรุงเทพมหานคร: สภาอุรวุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย, 2526.
- ____. "การสอนจริยศึกษาในโรงเรียน." พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจและชีวิตประจำวัน.
พระนคร: โอเดียนสโตร์, 2513.
- สาโรช บัวศรี. "จริยธรรมในสังคมไทย." รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน.
กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.
- สุพัตรา ชุมเขต. ประวัติการศึกษา. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สุภาพ วาดเขียน. ทำอย่างไรนิสิตนักศึกษาครูจะสอนได้ดี. กรุงเทพมหานคร:
ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- สุนน อมรวิวัฒน์. "การสอนศีลธรรม." บันทึกคำบรรยายวิชาสังคมศึกษา. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508.

- แสง จันทร์งาม. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน." รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.
- ททัย ดันหยง. การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา. พิษณุโลก: แผนกเอกสารและการพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2525.
- อวย เกตุสิงห์. "จริยศึกษาจะสมบูรณ์ได้อย่างไร." ประชุมทางวิชาการเรื่องพุทธศาสนากับการศึกษาในประเทศไทย. พระนคร: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2511.
- อารโย ภิกขุ. ผลกระทบของพุทธศาสนากับสังคมไทยทางด้านในปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2517.
- อำนวย ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณภูติ. "ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักการศึกษา." รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.
- อำไพ สุจริตกุล. การสอนจริยศึกษาในหลักสูตรใหม่ให้ได้ดีผล. สภายวพุทธิกสมาคมแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์., 2527.
- บทความ
- ก่องแก้ว เจริญอักษร. "การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์." วารสารครูศาสตร์ 9 (มีนาคม-เมษายน 2522): 36-60.
- _____ . "ผลการประชุมคุณภาพชีวิตด้านจริยศึกษา." วารสารครูศาสตร์. 13, 2 ตุลาคม-ธันวาคม 2527: 40-45.
- จินดา ลิทธิฤทธิ์. "พัฒนาการทางด้านจริยธรรมและการปลูกฝังจริยธรรมในสถานศึกษา." มิตรครู 22 (ธันวาคม 2523): 14-18.
- จำนงค์ ทองประเสริฐ. "ปรัชญาในการสอนศีลธรรม." ประชากรศึกษา, 2 (กันยายน 2512): 88.
- _____ . "มนุษย์สัมพันธ์ในพระพุทธศาสนา." ข้อฟ้า 11 (พฤศจิกายน 2527): 28.
- ชำนาญ นิสารัตน์. "การสอนศีลธรรมในโรงเรียน." มิตรครู 11 (สิงหาคม 2524): 10-41.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. "วิธีสอนจริยศึกษา." วิสามนศึกษา 6 (กันยายน 2509): 8-16.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "การเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียน: ภาระหน้าที่ของครูทุกฝ่าย
ในโรงเรียน." วารสารแนะแนว 18, 93 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2527): 12-15.
- ถ. ศุภปริญา. "จุดมุ่งหมายการสอนวิชาศีลธรรม." วิทยาสาร 42 (พฤศจิกายน 2512):
10-11.
- ทิศนา แวมณี. "การสอนกลุ่มสัมพันธ์ในโรงเรียน." วิทยาสาร 23 (ธันวาคม 2521):
16-17.
- ธรรมเกียรติ กันอริ. "ซ้ำแหล่บทเรียนศีลธรรมมัธยมศึกษาตอนปลาย." ศูนย์ศึกษา
ปีที่ 21 ฉบับที่ 3 (มกราคม-เมษายน 2518): 86-88.
- "ธรรมทัศน์" (นามแฝง). "การประยุกต์ธรรมเข้ากับสภาพชีวิตและระบบการศึกษาในปัจจุบัน." สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 11 (มกราคม 2519): 8-9.
- นาคยา ภัทรแสงไทย. "บทบาทของโรงเรียนต่อการพัฒนาคุณธรรม." ครูปริทัศน์ 6 (เมษายน
2524): 49-54.
- ประพันธ์ พิมพ์ทอง. "ศีลธรรมเสื่อมและการแก้ไข." ประชาศึกษา (มีนาคม 2513): 490.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. "จริยธรรมในโรงเรียน." จริยศาสตร์กับการศึกษา." อาจารย์สาร
11 (กรกฎาคม-กันยายน 2517): 88.
- ปรีชา วิทโคโด. "แนวคิดในการสร้างเสริมจริยธรรม." วารสารการศึกษานอกโรงเรียน
21, 118 (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2527): 14-18.
- พระธีรญาณมุนี. "ความประเสริฐแห่งพุทธศาสนา." ข้อฟ้า 9: 2 (กุมภาพันธ์ 2517): 8-10.
- พระพยอม กัลยาโณ. "การใช้สื่อการสอนจริยธรรมอย่างไรจึงจะดี." วารสารการศึกษา
นอกโรงเรียน 21, 118 (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2527): 18-23.
- พระมหาชาย อากาศโร. "พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการศึกษาอย่างไร." สังคมศาสตร์ปริทัศน์
7(2): (กันยายน-พฤศจิกายน 2512): 60-68.
- พระราชวรมนี. "การรักษาฐานะของสถาบันพุทธศาสนา." พุทธจักร (พฤษภาคม 2527): 16.
- พระศรีวิสุทธิกวี. "สัญลักษณ์แห่งความเสื่อมของศาสนาในปัจจุบัน." มติชนรายวัน
2 (มีนาคม 2526): 5.
- เพชร มีกลาง. "การสอนจริยธรรมโดยวิธีการลงความเห็นเฉพาะรายและการทำความเข้าใจ
กระจำงในค่านิยม." วารสารพวงแสง 6, 11 (12 สิงหาคม 2527).

แพทย์ผู้หนึ่ง. (นามแฝง) "การปฏิรูปการสอนศีลธรรมในโรงเรียน." สยามรัฐ

(3 มกราคม 2517): 11.

มนัส รัตนติลก ภูเก็ท. "จริยศึกษาช่วยพัฒนาประเทศ." วิทยาสาร 8 (มีนาคม 2521):
20-24.

_____. "จริยศึกษาช่วยพัฒนาประเทศ." ประชาศึกษา 8 (มีนาคม 2521): 37-38.

_____. "จริยศึกษาช่วยพัฒนาประเทศ." มิตรครู 2 (กรกฎาคม 2521): 17.

มาโนช ตัฒชวินิชย์. "ปัญหาการถ่ายทอดจริยธรรมกับอนาคตของชาติ." ครูปริทัศน์ 5
(กันยายน 2523): 41-48.

เมธี บิลันธนานนท์. "การสอนจริยศึกษาในโรงเรียน." ครูปริทัศน์ 7 (มกราคม 2525):
55-59.

ระวี ภาวิไล. "จริยธรรมในสังคมไทย." การศึกษาแห่งชาติ 5 (มิถุนายน-กรกฎาคม
. 2522): 2-12.

วัชรพงษ์ คงมั่น. "ผ่าตัดพุทธศาสนาเพื่อพุทธศาสนา." มติชน (25 กุมภาพันธ์ 2526): 5.

วัฒนา (นามแฝง). "ศาสนาทุกศาสนามีส่วนช่วยดำรงความมั่นคงของชาติ." เสนาสนเทศ
30 (พฤศจิกายน 2527): 23.

สุทธิพงศ์ ตัฒยาพิศาลสุทธิ. "เหตุผลที่รัฐบาลสมควรบรรจุหลักสูตรทางพุทธศาสนา เป็นวิชา
บังคับ ในสถาบันการศึกษาของชาติทุกระดับชั้น." วิจัยสนเทศ (เมษายน 2526):
20.

_____. "พระพุทธศาสนากับการปกครอง." เสนาสนเทศ 15 (มกราคม 2527): 22.

สมเดช มุงเมือง. "ธรรมะที่ควรปลูกฝังแก่เยาวชน." ครูปริทัศน์ 7 (พฤษภาคม 2525): 72.

สมบูรณ์ สุขสำราญ. "พระพุทธศาสนากับการเมือง." วารสารสังคมศาสตร์ (ตุลาคม-
ธันวาคม 2522).

สุภางค์ จันทวานิช. "จริยธรรมกับการศึกษา." การศึกษาแห่งชาติ 5 (มิถุนายน-กรกฎาคม
2525): 2.

สุนน อมรวิวัฒน์. "การสร้างเสริมจริยธรรมในสถานศึกษา." วารสารครูศาสตร์ 11, 4
(เมษายน-มิถุนายน 2526): 21-23.

_____. "มาปลูกฝังค่านิยมกันเถิด." วิทยาสาร 23 (กรกฎาคม 2515): 23.

- _____ . เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่องการสอนจริยศึกษา ฉบับที่ 1, 2
พระนคร: กองศาสนศึกษา กรมการศาสนา, 2511. (โรเนียว)
- สุรวิทย์ ศรีธวัช. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา." ประชาศึกษา 29
(กรกฎาคม 2521): 45-46.
- อดิศักดิ์ ทองบุญ. "การสอนจริยศึกษาแก่เด็ก." ครูปริทัศน์ ฉบับความรู้เกี่ยวกับเด็ก 2522
60-62.
- อรุณศรี อนันตรศิริชัย. "การประเมินผลนักเรียนโดยเน้นจริยศึกษาในเอเชีย." สามัญศึกษา
16 (มิถุนายน 2522): 55-64.
- อำนวยการ ทะพินค์แก และชยันต์ วรรณะภูติ. "จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักการศึกษา."
วารสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 5 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2522):
15-18.
- เอกสารอื่น ๆ
- กมล อตุลพันธ์. "การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมในชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง." วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กาญจนา เวชยันต์. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนจริยศึกษาของครูสังคมศึกษา
และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ชชาติ นพพลกรัง. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มวิชาปรัชญาและศาสนา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงในวิทยาลัยครู." วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523.
- ญาดาพนิต พิณกุล. "การสำรวจมิตិกระบวนสร้างสรรค์จริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในแหล่งงานเมืองของกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- นุพผา นวลละออ. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาจริยธรรม."
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2526.

- ประดิษฐ์ พรหม เสนา. "การนำวิธีสอนในสมัยพุทธกาลมาใช้สอนจริยศึกษาในระดับ
ประถมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ปราณี วิชุลวณิชย์. "การสอนศีลธรรมในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง." วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2514.
- พรเลขา ตูลารักษ์. "การสอนวิชาศีลธรรมในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษา."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- เพ็ญจันทร์ กู้ประ เสรริฐ. "การสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512.
- เพ็ญศรี เจริญศาสตร์. "การสำรวจมิติกะบวนการสร้างสรรค์จริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในย่านการค้าของกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการศึกษาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- รัตนา ภมร. "การสอนศีลธรรมชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญของโรงเรียนในจังหวัดพระนคร
ปีการศึกษา 2513." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2513.
- วิชากร, กรม. "การประเมินผลหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กลุ่มวิชา
สังคมศึกษา (ศีลธรรม พุทธศาสนา จริยธรรมและประวัติศาสตร์ไทย)."
กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.
- _____. "พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรมใน
ห้องเรียน." กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.
- วิระวรรณ อามาระติษ. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

วันดี วัฒนาประสิทธิ์. "ปัญหาการสอนศิลปะธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย." "

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ศิริพร สิริวิพันธ์. "ความเชื่อในพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขต

แอ่งกระทะของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จังหวัดอุบลราชธานี." วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.

สมบุญ โพธิ์งาม. "การสำรวจมิติกระบวนการสร้างสรรค์จริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา

ตอนต้น ในแหล่งด้อยพัฒนาของกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

สมพร จารุณี. "การสำรวจวิธีสอนวิชาศีลธรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน

ในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สุภาพธรรม พวงจันเพชร. "เปรียบเทียบผลการสอนวิชาศีลธรรมหน่วยคุณธรรม เสริมสร้าง

ลักษณะนิสัยโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

สันตติ สินธุพันธ์ประทุม. "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเชื่อและการปฏิบัติตาม

พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน

กรุงเทพมหานครและจังหวัดชัยภูมิ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

อารยา เกษมณี. "ปัญหาการสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2519.

ภาษาอังกฤษ

Books

- Anderson, Randall C. Current Trends in Secondary School Social Studies. Lincoln: Professional Educators Publication, Inc., 1972, pp. 19-20.
- Arthur T. Jersild. Child Psychology, Prentice-Hall, Inc., 1960.
- Bining, Arthur C. and Bining, David H. Teaching the Social Studies in the Secondary Schools. New York: McGraw-Hill Book Company, Inc., 1965.
- Bull, Norman J. Moral Education. Beverly Hills: Sage Publication, 1969, p. 17.
- Douglass, Malcolm P. Social Studies. New York: J.B. Lippincott, 1967.
- Fenton, Edwin. The New Social Studies. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1967.
- Glass, V. Gene and Stanley, Julian C. Statistical Methods in Education and Psychology. New Jersey: Prentice-Hall Inc. Englewood Cliffs., 1970.
- John W. Rest. Research in Education. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970.
- Kenworthy, Leonard S. Guide to Social Studies Teaching in Secondary Schools. Belmont, California: Woodworth, 1962: 3.
- Malcolm P. Douglass. Social Studies. New York: J.B. Lippincott Co., 1967.
- Maurice P. Hunt, Lawrence E. Metcalf. Teaching High School Social Studies. New York: Harper & row, Publishers, Incorporated., 1968.

Mckean, Robert C. The Supervisor. Prentice-Hall of India
(Private) LTD. Newdelhi: 1965.

Moffatt, Maurice P. Social Studies Instruction. Englewood Cliffs,
New Jersey: Prentice Hall, 1963: 10.

Muzafer Sherof & Carolyn W. Sherif. Social Phychology. New York:
Holt, Rinchart and Winston, Inc., 1967.

Articles

Celestino Fernandez, Grace Carroll Massey and Sanford M. Dornbusch.
"High School Students; Perception of Social Studies."

The Social Studies. Vol. 18, No. 10, (April 1967): p. 51-57.

Collie, William E. and Apt, Madeline. "Attitudes of Secondary School
Students Toward Religion Studies Courses." Educational
Leadership Vol. 35, No. 7, (April 1978): p. 547-550.

Patterson, James. "Problems in Social Studies Instruction in Thai
High Schools." The Social Studies Vol.22, No.2
(February 1966): p.61-64.

Ried, Ramon R. "Moral and Spiritual Values: to Teach or Not to
Teach?" Journal of Secondary Education Vol.40, No.2,
(February 1965): p. 78-80.

Other Materials

Carlson, Wayman Charles. "The Relationship of Student Teacher's
Religiosity to Personality and Classroom Behavior,"
Dissertation Abstracts International Vol. 34, No. 10 (1974):
p. 3169A.-3170A.

Charles Ira Bradshaw, "A Comparative Study of Delinquent and
Nondelinquent Latter-Day Saint Boys in Clark County,
Nevada," Dissertation Abstracts International 37 (May 1977):
p. 7357A.

- Harry Yound William. "Teaching About Religion in Secondary School in Social Studies," Dissertation Abstracts International. 29(April 1969): p. 5492A-5483A.
- Ingram Frank du Preez. "Moral and Religious Problem and Attitudes as Expressed by Students in Seventh-Day Adventist Academies in The United States and Canada." Dissertation Abstracts International. Vol.38 No.6 (December 1977): p.3400A.
- James Duane Carter. "A Comparative Study of Two Training Programs in Florida for Delinquent Youths: Eckerd Wilderness Camping and State Training Schools." Dissertation Abstracts International 41 (July 1980): p. 197A.
- James Michael Hilton. "The Relationship between the Level of Moral Judgement of High School Students and Their Levels of Interpersonal Trust, Socioeconomic Status, and Intelligence." Dissertation Abstracts International 39 (December 1978): p. 3375A.
- Lau, Donald Arthur. "Value Patterns of Elementary Teachers in Relation to Attitudes Expressed Toward Religions Issues in the Classroom," Dissertation Abstracts International Vol. 31, No. 11 (1971): p. 5866A.
- Lechiara, Francis J., Father. "An Investigation of the Moral Generating Power of Catholic Schools in the Archdiocese of Miami." Dissertation Abstracts International 31 (March 1971): p. 4878A.
- Migneault, Robert Eugene. "An Evaluative System for Sunday Schools." Dissertation Abstracts International Vol. 34, No. 10 (1974): p. 6473A-6474A.

Preez, Ingram Frank Du. "Moral and Religious Problems and Attitudes as Expressed by Students in Seventh-Day Adventist Academies in the United States and Canada." Dissertation Abstracts International Vol. 38 No. 6 (December 1977): p. 3401A.

Ronald Paul Longbardi. "The Effects of Teacher Training Sessions on The Moral Development of Their Students." Dissertation Abstracts International 42 (March 1982): p. 3959A.

Whiteman, Raymond Gerard. "An Analysis of the Relationship Between Selected Interpersonal and Institutional Variables and the Value System of Youth." Dissertation Abstracts International Vol. 34 No. 5 (November 1973): p. 2410A.

Yound William Harry. "Teaching About Religion in Secondary School Social Studies." Dissertation Abstracts International Vol. 29, No. 10. (April 1969): p. 5482A-5483A.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร

โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร ดังรายชื่อต่อไปนี้

โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 48 โรงเรียน

1. โรงเรียนกุนนทีรุทธาราชาวิทยาลัย	2. โรงเรียนไชยฉิมพลีวิทยาลัย
3. โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	4. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
5. โรงเรียนไตรมิตรวิทยา	6. โรงเรียนทวีธาภิเศก
7. โรงเรียนเทพศิลา	8. โรงเรียนเทพศิรินทร์
9. โรงเรียนนนทรีวิทยา	10. โรงเรียนบางกะปิ
11. โรงเรียนเบญจมราชาลัย	12. โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง
13. โรงเรียนปทุมคงคา	14. โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์
15. โรงเรียนปากน้ำวิทยา	16. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลงกรณ์
17. โรงเรียนพุทธจักรวิทยา	18. โรงเรียนยานนาเวศวิทยาลัย
19. โรงเรียนราชดำริ	20. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม
21. โรงเรียนชินนรวิทย์วิทยาลัย	22. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง
23. โรงเรียนวัดน้อยใน	24. โรงเรียนวัดมวารนิเวศ
25. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร	26. โรงเรียนวัดรางบัว
27. โรงเรียนวัดราชโอรส	28. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
29. โรงเรียนวัดสระเกษ	30. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม
31. โรงเรียนวัดอินทาราม	32. โรงเรียนวัดดาวคนอง
33. โรงเรียนศึกษานารี	34. โรงเรียนศรีพสุธา
35. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม	36. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
37. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย	38. โรงเรียนสตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ
39. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	40. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
41. โรงเรียนสวนอัมรินทร์	42. โรงเรียนสีกัน (วัดนันทน์อุปถัมภ์)
43. โรงเรียนสายปัญญา	44. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
45. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาลัย	46. โรงเรียนสารวิทยา
47. โรงเรียนทอวัง	48. โรงเรียนมักกะสันพิทยาลงกรณ์

โรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 18 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนราชินี	2. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
3. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล	4. โรงเรียนมะดะลุงศิษย์พิทยา
5. โรงเรียนนวมินทราชูติวิทยาลัย	6. โรงเรียนวัฒนศิลป์วิทยาลัย
7. โรงเรียนสตรีประไพเทวัญ	8. โรงเรียนตรุษพิทยา
9. โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย	10. โรงเรียนสืตบุตรบำรุง
11. โรงเรียนสมถวิลราชดำริ	12. โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
13. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์	14. โรงเรียนอัสสัมชัญ
15. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย	16. โรงเรียนศรีวิกรม์
17. โรงเรียนปณิธานวิทยาสถิต	18. โรงเรียนช่างตากคริสตคอนแวนต์
- ในพระบรมราชูปถัมภ์

โรงเรียนรัฐบาลในต่างจังหวัด จำนวน 164 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย	2. โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
3. โรงเรียนบางเลนวิทยา	4. โรงเรียนสามพรานวิทยา
5. โรงเรียนคองทองวิทยา	6. โรงเรียนสตรีนันทบุรี
7. โรงเรียนปากเกร็ด	8. โรงเรียนบางใหญ่
9. โรงเรียนบางกรวย	10. โรงเรียนคณะราษฎร์บำรุงปทุมธานี
11. โรงเรียนคลองหลวงวิทยาคม	12. โรงเรียนวัดทรงธรรม
13. โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง	14. โรงเรียนกระทุ่มแบน "วิเศษสมุทคุณ"
15. โรงเรียนวัดธรรมจริยาภิรมย์	16. โรงเรียนสตรียะลา
17. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปทุมธานี	18. โรงเรียนสงขลาวิทยาคม
19. โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย	20. โรงเรียนสทิงพระวิทยาลัย
21. โรงเรียนสะบ้าย้อยวิทยา	22. โรงเรียนนาทวีวิทยาคม
23. โรงเรียนศรีราชาภัย	24. โรงเรียนปะทิววิทยา
25. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	26. โรงเรียนปากพนัง
- จังหวัดนครศรีธรรมราช
27. โรงเรียนทุ่งสง	28. โรงเรียนหัวไทรบำรุงราษฎร์

29. โรงเรียนชนอมพิทยา
30. โรงเรียนลานสะกาประชาสรรค์
31. โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา
32. โรงเรียนพิบูลสังฆรักษ์ประชาอุทิศ
33. โรงเรียนทุ่งใหญ่วิทยาคม
34. โรงเรียนพัทลุง
35. โรงเรียนควนขนุน
36. โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
37. โรงเรียนพระแสงวิทยา
38. โรงเรียนกาญจนดิษฐ์วิทยาคม
39. โรงเรียนพุนพินพิทยาคม
40. โรงเรียนไชยาวิทยาคม
41. โรงเรียนเข็ญใหญ่
42. โรงเรียนเมืองกลาง
43. โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์
44. โรงเรียนวิเชียรมาตุ
45. โรงเรียนตึกพังงาวิทยายน
46. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี
47. โรงเรียนวัดเพลง "โสภณศิริราษฎร์"
48. โรงเรียนเมธีซุมพะวันวิทยาลัย
49. โรงเรียนกาญจนานุเคราะห์
50. โรงเรียนวิสุทธิรังษี
51. โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม
52. โรงเรียนพัทลุง
53. โรงเรียนกุยบุรีวิทยา
54. โรงเรียนทับสะแกวิทยา
55. โรงเรียนเบญจม เทพอุทิศ
56. โรงเรียนบ้านลาดวิทยา
57. โรงเรียนอุ้มทอง
58. โรงเรียนศรีประจันต์ "เมธีประมุข"
59. โรงเรียนสามชุกรัตนโกการาม
60. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา
61. โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย
62. โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา
63. โรงเรียนชัยบาดาลวิทยา
64. โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
65. โรงเรียนบางระจันวิทยา
66. โรงเรียนอินทร์บุรี
67. โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย
68. โรงเรียนภาชี "สุนทรวิทยานุกูล"
69. โรงเรียนวัดสิงห์
70. โรงเรียนสรรพยาวิทยา
71. โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
72. โรงเรียนเสนาไห้ "วิมลวิทยานุกูล"
73. โรงเรียนอ่างทองบัณฑิตโรจนวิทยาคม
74. โรงเรียนวิเศษไชยชาญ "คันติวิทยาภูมิ"
75. โรงเรียนทัพทันอนุสรณ์
76. โรงเรียนหนองฉางวิทยา
77. โรงเรียนพรหมพิรามวิทยา
78. โรงเรียนวชิรปราการวิทยาคม
79. โรงเรียนคลองขลุงราษฎร์รังสรรค์
80. โรงเรียนชาณุวิทยา
81. โรงเรียนสรรพยาวิทยาคม
82. โรงเรียนสตรีนครสวรรค์
83. โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม
84. โรงเรียนลาดยาววิทยาคม

85. โรงเรียนเพชรพิทยาคม
87. โรงเรียนสุโขทัยพิทยาคม
89. โรงเรียนพิชัย
91. โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
93. โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
95. โรงเรียนสันป่าตองพิทยาคม
97. โรงเรียนแม่จันพิทยาคม
99. โรงเรียนสา
101. โรงเรียนร้องกวางอนุสรณ์
103. โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์
105. โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา
107. โรงเรียนแม่สะเรียง "บริพัตรศึกษา"
109. โรงเรียนคำแสนวิทยาสรรค์
111. โรงเรียนพรหมาวุฒาจารย์
113. โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร
115. โรงเรียนพานพร้าว
117. โรงเรียนบ้านไผ่
119. โรงเรียนเชียงคาน
121. โรงเรียนเขื่องในพิทยาคาร
123. โรงเรียนพิบูลมังสาหาร
125. โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์
127. โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล
129. โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร
131. โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก
133. โรงเรียนยโสธรพิทยาคม
135. โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย
137. โรงเรียนโนนสูงศรีธานี
139. โรงเรียนปากช่อง
86. โรงเรียนหล่มสักพิทยาคม
88. โรงเรียนสวรรคค่อนันต์วิทยา
90. โรงเรียนลับแลพิทยาคม
92. โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม
94. โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์
96. โรงเรียนสามัคคีพิทยาคม
98. โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม
100. โรงเรียนนาฮีรัตน์
102. โรงเรียนสองพิทยาคม
104. โรงเรียนเถินวิทยา
106. โรงเรียนห้องสอนศึกษา
108. โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล
110. โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร
112. โรงเรียนสว่างศึกษา
114. โรงเรียนชุมพลไพนพิสัย
116. โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
118. โรงเรียนหนองเรือวิทยา
120. โรงเรียนศรีสงครามวิทยา
122. โรงเรียนอำนาจเจริญ
124. โรงเรียนลือคำหาญวารินชำราบกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์
126. โรงเรียนบัวขาว
128. โรงเรียนมุกดาหาร
130. โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
132. โรงเรียนโพนทองพัฒนาวิทยา
134. โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์
136. โรงเรียนโชคชัยสามัคคี
138. โรงเรียนบึงทองชัยประชานิรมิต
140. โรงเรียนพิมายวิทยา

141. โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม	142. โรงเรียนนางรอง
143. โรงเรียนลำปลายมาศ	144. โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม
145. โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล	146. โรงเรียนแก่งศรีวิทยา
147. โรงเรียนจตุรวิทย์วิทยา	148. โรงเรียนสิรินธร
149. โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์	150. โรงเรียนประสาทวิทยาคาร
151. โรงเรียนกันทรารมย์	152. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์
153. โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา"	154. โรงเรียนชลราษฎรอำรุง
155. โรงเรียนพนัสพิทยาคาร	156. โรงเรียนสิงห์สมุทร
157. โรงเรียนท่าใหม่ "พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล"	158. โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก
159. โรงเรียนนครนายกวิทยาคม	160. โรงเรียนระยองวิทยาคม
161. โรงเรียนแก่ง "วิทย์สถาวร"	162. โรงเรียนปราจิณราษฎรอำรุง
163. โรงเรียนอรุณประเทศ	164. โรงเรียนศรีมหาโพธิ์

โรงเรียนราษฎร์ในต่างจังหวัด จำนวน 51 โรงเรียน ดังนี้

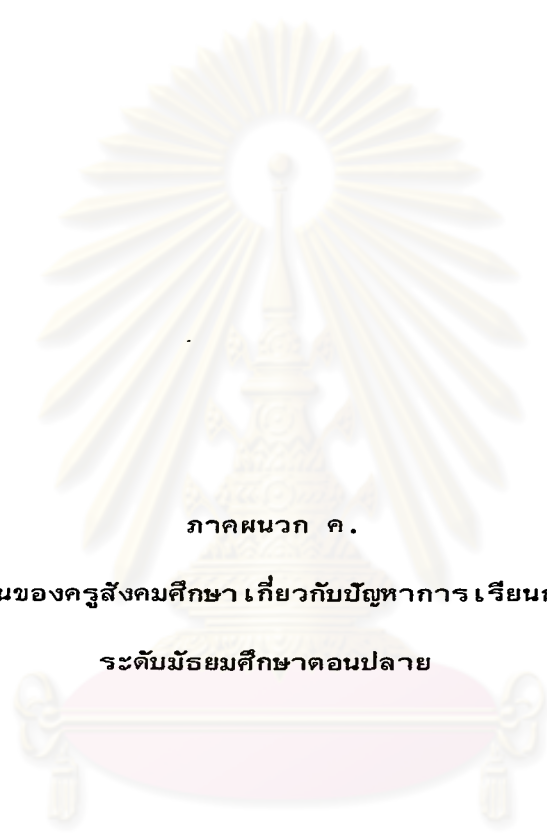
1. โรงเรียนบำรุงวิทยา	2. โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
3. โรงเรียนฉวางสงเคราะห์	4. โรงเรียนอุบลวิทยา
5. โรงเรียนมัธยมวีรศิลป์	6. โรงเรียนชะอวดวิทยา
7. โรงเรียนประสาทธรรมวิทย์	8. โรงเรียนปากพนังวิทยา
9. โรงเรียนประชาอุทิศ	10. โรงเรียนแจ้จ้อยวิทยา
11. โรงเรียนหาดใหญ่อำนวยวิทย์	12. โรงเรียนชุมพรศึกษารวมจรรณกุล
13. โรงเรียนอินทรีพิชัย	14. โรงเรียนดาวรุ่งวิทยา
15. โรงเรียนตรังวิทยา	16. โรงเรียนห้วยยอดวิทยา
17. โรงเรียนนารีวิทยา	18. โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย
19. โรงเรียนอรุณประดิษฐ์	20. โรงเรียนวังไกลกังวล
21. โรงเรียนเกียรติกุลศึกษา	22. โรงเรียนมัธยมผดุงวิทยา
23. โรงเรียนวินิตศึกษา	24. โรงเรียนอุทัยพิทยาลัย
25. โรงเรียนผดุงราษฎร์	26. โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา
27. โรงเรียนชุมแสงวิทยา	28. โรงเรียนปรีดิสน์รอยแยลส์วิทยาลัย

29. โรงเรียนธรรมราชศึกษา	30. โรงเรียนนันทบุรีวิทยา
31. โรงเรียนเจริญราษฎร์	32. โรงเรียนวิสุทธิวิทยาการ
33. โรงเรียนอุดมวิทยา	34. โรงเรียนศิริจิตรศึกษา
35. โรงเรียนกรรมาศึกษา	36. โรงเรียน เซนต์ยอแซฟ
37. โรงเรียนศรีทองวิไลวิทยา	38. โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี
39. โรงเรียนมัธยมพิบูลวิทยาลัย	40. โรงเรียนคณาสวัสดิ์ศึกษา
41. โรงเรียนชาญยุทธวิทยา	42. โรงเรียนอำนวยการวิทยา
43. โรงเรียนศิริวิทยาการ	44. โรงเรียนมารีย์วิทยา
45. โรงเรียนบัวใหญ่วิทยา	46. โรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา
47. โรงเรียนชัยบุญญา	48. โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรรทอง
49. โรงเรียนนายกัฒนากรวัดอุดมธานี	50. โรงเรียนศรีวารการ
51. โรงเรียนสามนุกคริสเตียนวิทยา	

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถาม ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1 มิถุนายน 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ด้วยข้าพเจ้า นายเชาวฤทธิ์ จง เกษกรณ์ ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3

โรงเรียนทุ่งโพธิ์วิทยา อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ขณะนี้กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" การทำวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ จึงขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อปัญหาเหล่านี้จนครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

อนึ่ง ใคร่ขอเรียนชี้แจงว่า การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่กระทบกระเทือนหรือเกิดความเสียหายต่อท่านและโรงเรียนของท่านแต่ประการใด เพราะผลจากการศึกษาจะนำไป เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นาย เชาวฤทธิ์ จง เกษกรณ์)

ที่ ศธ 0806/ 08967

กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

7 สิงหาคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน หัวหน้าสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ด้วยนายเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิตภาคศึกษามัธยมศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" มีความประสงค์จะขอความร่วมมือจากโรงเรียนให้ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค คอบแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา สมควรให้การสนับสนุน จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ศูนย์วิทยพัชร์พาศกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(นายประจวบ วัจนะรัตน์)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกอง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายมาตรฐานโรงเรียน

โทร. 2822636

ที่ ศธ 1001/7181

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

7 สิงหาคม 2528

เรื่อง ขออนุญาต เคารพที่ในการรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียน

ด้วย นายเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง "ความคิด เห็นของครู
สังคมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย"
และมีความประสงค์จะ เก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน เอกชนทั่วประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนพิจารณาเห็นว่า ผลการวิจัยจะทำให้
ทราบความคิด เห็นและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชานี้ต่อไป สมควรที่จะให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล เรื่องนี้ด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนู แสงศักดิ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา เอกชน

ฝ่ายแผนงาน

โทร. 2828654

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน

วิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดขอได้โปรดตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้ให้ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด เพื่อที่จะนำคำตอบดังกล่าวนี้ไป เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป

2. ข้อมูลที่ได้นี้ ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ จะนำเสนอข้อมูลเป็นผลรวมหรือกลุ่มบุคคล ไม่นำเสนอเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องเขียนชื่อ ในแบบสอบถามแต่ประการใด

3. แบบสอบถามนี้มี 1 ชุด แบ่งออกเป็น

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมี 13 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี 80 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลความคิดเห็นทั่วไป หรือข้อเสนอแนะและการแก้ไข ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 1

ข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับ
ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ตัวอย่าง ข้อ 0 ประสบการณ์ในการสอน

1. 1-5 ปี   2. 6-10 ปี
 3. 11 ปีขึ้นไป

คำอธิบาย ในข้อ 0 นี้ ถ้าท่านเครื่องหมาย ✓ ลงในหน้าข้อ 1. 1-5 ปี
หมายถึงท่านปฏิบัติหน้าที่ในการสอนมาแล้ว 1-5 ปี

--	--	--

1-3

1

4

1. เพศ

1. ชาย   2. หญิง

5

2. นับถือศาสนา

1. พุทธ   2. คริสต์
 3. อิสลาม   4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6

3. อายุ

1. 21-25 ปี   2. 26-30 ปี
 3. 31-35 ปี   4. 36-40 ปี
 5. 41-45 ปี   6. 46 ปีขึ้นไป

7

4. วุฒิสถที่สุดทางการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี   2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 3. ปริญญาโท   4. สูงกว่าปริญญาโท
 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8

5. วิชาเอก
1. ภูมิศาสตร์ 2. ประวัติศาสตร์
3. สังคมศึกษา 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. ประสบการณ์ในการสอน
1. 1-5 ปี 2. 6-10 ปี
3. 11 ปีขึ้นไป
7. เคยผ่านการฝึกฝนอบรมเพิ่มเติม เพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนาหรือไม่
1. เคย (ถ้าเคยโปรดระบุระยะเวลา สถานที่ และหน่วยงานที่จัด
จำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรม).....
- .....
2. ไม่เคย
8. ในสัปดาห์หนึ่งท่านมีชั่วโมงสอนทั้งหมด
1. ต่ำกว่า 5 คาบ 2. 5-9 คาบ
3. 10-14 คาบ 4. 15-19 คาบ
5. 20 คาบขึ้นไป
9. ระดับชั้นที่ทำการสอน
1. มัธยมศึกษาปีที่ 4 2. มัธยมศึกษาปีที่ 5
3. มัธยมศึกษาปีที่ 6 4. ทุกระดับชั้น
10. ปัจจุบันท่านใช้แบบเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของสำนักพิมพ์ใด
1. ไทยวัฒนาพานิช (ท.ว.พ.) 2. อักษรเจริญทัศน์ (อ.จ.ท.)
3. วัฒนาพานิช (ว.พ.) 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
11. ท่านมีหน้าที่อื่นต้องปฏิบัติในโรงเรียนนอกจากการสอนหรือไม่
1. ไม่มี 2. มี
12. ท่านมีวิธีการแสวงหาความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาวิธีใดบ้าง
1. ศึกษาจากตำราด้วยตนเอง 2. สอบถามจากผู้มีความรู้
3. อ่านจากวารสารต่าง ๆ 4. เข้าศึกษาในสถาบันพุทธศาสนา
5. ฟังรายการวิทยุและฟังเทปธรรมะ
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9

10

11

12

13

14

15

16

13. ท่านสอนวิชาพระพุทธศาสนาด้วยเหตุผลใด (เลือกตอบได้หลายข้อ)

1. สัมผัสใจสอนเอง
2. มีความรู้เรื่องพุทธศาสนา
3. สอนชั่วคราวเนื่องจากไม่มีครูผู้สอนวิชานี้โดยเฉพาะ
4. ทางโรงเรียนจัดให้สอน
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ท่านเห็นว่าปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
เหล่านี้ เป็นปัญหามากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพียงระดับเดียวใน 4 ระดับ ดังนี้

<u>ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา</u>		<u>ความหมาย</u>
4	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		4	3	2	1
0	ปัญหาโดยทั่วไป บรรยากาศในการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์	✓			
00	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญต่อการเรียน การสอนวิชาพระพุทธศาสนาอย่างเพียงพอ		✓		

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	<u>ปัญหาด้านหลักสูตร</u>	4	3	2	1
1	การสอนให้บรรล่วัตถุประสงค์ของรายวิชา พระพุทธศาสนา ทำได้ยาก				
2	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กำหนดไว้ไม่เจาะจง หรือชัดเจนยากแก่การนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการเรียนการสอน				
3	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ยากแก่การปฏิบัติให้บรรลุผลได้				
4	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรไม่เหมาะสมกับวัย ของนักเรียน				
5	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรไม่สอดคล้องกับ เนื้อหาวิชา				
6	การตั้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทำได้ยาก				
7	ครูไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของวิชาพระพุทธศาสนา เพียงพอ				
8	ครูไม่เข้าใจถึงคุณค่าของการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนา				
9	นักเรียนไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา				
10	หลักสูตรกำหนด เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา ไม่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการ ของท้องถิ่นและสังคมในปัจจุบัน				
12	จำนวนหน่วยการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด ไม่เหมาะสมกับปริมาณเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา				

 18

 19

 20

 21

 22

 23

 24

 25

 26

 27

 28

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
		4	3	2	1
12	อัตรา เวลา เรียนที่หลักสูตรกำหนดให้ไม่ เหมาะสมกับปริมาณ เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา	.....	.....	.....	.....
13	ขาดแคลน เอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อใช้ ในการ เรียนการสอน	.....	.....	.....	.....
<u>ปัญหาด้าน เนื้อหาวิชา</u>					
1	เนื้อหาวิชา ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา	.....	.....	.....	.....
2	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา ยากเกินไป ไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	.....	.....	.....	.....
3	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา มีความล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน	.....	.....	.....	.....
4	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา ยากแก่การ นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน	.....	.....	.....	.....
5	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา เป็นนามธรรมมาก จึงยากแก่การเรียนการสอนให้เกิดมโนทัศน์ (concept) ที่ถูกต้องได้	.....	.....	.....	.....
6	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา ซ้ำซ้อนกับ เนื้อหา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	.....	.....	.....	.....
7	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา มีรายละเอียด มากเกินไป เมื่อ เปรียบ เทียบกับ เวลาและ หน่วยกิต	.....	.....	.....	.....
8	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา มีรายละเอียด น้อยเกินไป จนทำให้ขาดความรู้ที่ควรจะได้รับ	.....	.....	.....	.....
9	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา เน้นความรู้ความจำ มากกว่าการนำไปปฏิบัติ	.....	.....	.....	.....
10	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา ขาดความสัมพันธ์ ต่อเนื่องกัน ในแต่ละระดับชั้น เรียน	.....	.....	.....	.....

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
		4	3	2	1
11	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนาในเรื่องต่อไปนี้ ครุยังมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ <u>ระดับ ม.4</u>				
	11.1 วิเคราะห์พระพุทธประวัติ พระพุทธคุณ และพุทธจริยา				
	11.2 พละ 4: ธรรมอันเป็นพลังทำให้ ดำเนินชีวิตด้วยความปลอดภัย				
	11.3 อริยวิถี 5 (ความเจริญอันประเสริฐ): หลักความเจริญงอกงามของอารยชน				
	11.4 ธรรมอันเป็นอุดมมงคลสำหรับผู้ปฏิบัติ				
	11.5 การฝึกสมาธิ				
	11.6 มรรยาท ประเพณี พิธีกรรม				
	<u>ระดับ ม.5</u>				
	11.7 ศึกษาและวิเคราะห์พระธรรมวินัย				
	11.8 หลักกรรม				
	11.9 พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์				
	11.10 ธรรมอันเป็นอุดมมงคลสำหรับบุคคล ในสังคม				
	<u>ระดับ ม.6</u>				
	11.11 พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา				
	11.12 สาราณียกรรม 6: (หลักการสร้าง ความสามัคคี)				
	11.13 อปริหานิยกรรม 7: ธรรมอันเป็นเหตุ ให้ปราศจากความเสื่อม				
	11.14 อดติ 4: ความล่าเอียง				
	11.15 ทศพิธราชธรรม: ธรรมสำหรับผู้ผู้นำ				

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
	11.16 ธรรมอันเป็นอุดมมงคลสำหรับ พุทธศาสนิกชน	.....	.....	.....	.....
	11.17 พระพุทธศาสนาอันเป็นหลักในการ ดำเนินชีวิตของบุคคลและสังคม	.....	.....	.....	.....
	11.18 ปัญหาและการแก้ปัญหา (เน้นแนวปฏิบัติ ตามหลักสติปัญญา)	.....	.....	.....	.....
12	เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนาในหนังสือเรียน ปัจจุบันมีความบกพร่องและไม่ถูกต้อง	.....	.....	.....	.....
13	สำนวนที่ใช้ในหนังสือเรียนอ่านแล้วเข้าใจยาก ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน	.....	.....	.....	.....
14	คำศัพท์ที่ใช้ในหนังสือเรียนอ่านแล้วเข้าใจยาก ทำให้ขาดความสนใจ	.....	.....	.....	.....
15	เนื้อเรื่องขาดการยกตัวอย่างอุปมาอุปมัย ที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจธรรมะแต่ละข้อ ได้ถูกต้อง	.....	.....	.....	.....
	<u>ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u>				
1	ครูขาดความรู้และประสบการณ์ในการสอนวิชา พระพุทธศาสนา	.....	.....	.....	.....
2	ครูไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน	.....	.....	.....	.....
3	ครูไม่มีเวลาว่างสำหรับศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ในการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนา	.....	.....	.....	.....
4	ครูไม่สามารถเลือกกิจกรรมที่กระตุ้นให้ นักเรียนเกิดความสนใจและเกิดภาพพจน์ใน การเรียน	.....	.....	.....	.....
5	ครูมีพื้นฐานไม่เพียงพอในการสอนเนื้อหาวิชา พระพุทธศาสนา	.....	.....	.....	.....

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
		4	3	2	1
6	ครูไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน				
7	ครูไม่เห็นความสำคัญของวิชาพระพุทธศาสนา จึงสอนอย่างไม่ตั้งใจ				
8	นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชา พระพุทธศาสนาจึงไม่สนใจในการเรียน				
9	ครู-อาจารย์ และนักเรียน เคยชินกับการสอน แบบบรรยายมากกว่าการสอนแบบอื่น				
10	ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้วิธีสอน แบบใหม่ ๆ เช่น ชุดการสอน การสอนแบบ สืบสอบ (Inquiry) สถานการณ์จำลอง ฯลฯ				
11	การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมใน การเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาทำได้ยาก				
12	ครูขาดความสามารถในการนำเอาเหตุการณ์ ปัจจุบันมาสัมพันธ์กับการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา				
13	ครูขาดเทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับ เนื้อเรื่องในแต่ละ บทเรียน				
14	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนที่ กำหนดไว้ทำได้ยาก				
15	การกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอนทำได้ยาก				
16	ครูขาดความสามารถในการกระตุ้นให้นักเรียน ได้คิดวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นอย่าง เสรี				

 68

 69

 70

 71

 72

 73

 74

 75

 76

 77

 78

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
17	การจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงทำได้ยาก เช่น การสวดมนต์ไหว้พระ การฝึกสมาธิ ฯ				
18	ขาดความร่วมมือจากฝ่ายบริหาร คณะครู อาจารย์ และนักเรียนในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร				
19	ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในการ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การพาไปศึกษา นอกสถานที่ ฯลฯ				
ปัญหาในด้านการใช้สื่อการสอนและแหล่งวิชาการ					
1	โรงเรียนไม่มีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนาอย่างเพียงพอ				
2	โรงเรียนไม่มีห้องปฏิบัติการเพื่อฝึกกิจกรรม พุทธศาสนา เช่น ห้องฝึกสมาธิ				
3	ครูมีความรู้และทักษะไม่เพียงพอในการสร้าง สื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา				
4	ครูมีความรู้และทักษะไม่เพียงพอในการใช้สื่อ การสอนให้เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา				
5	ครูไม่มีความรู้เรื่องแหล่งวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนา				
6	การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ผลิตสื่อการสอนทำได้ยาก เพราะมีเวลาจำกัด				
7	สภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อ การสอนประเภท เครื่องฉายและ เครื่องเสียง				
8	ห้องสมุดมี เอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้า ประกอบการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ไม่เพียงพอ				

79

80

1-3

5

6

7

8

9

10

11

12

13

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
9	นักเรียนขาดแคลนหนังสือเรียน ในการเรียน การสอนวิชาพระพุทธศาสนา				
10	คู่มือครู และเอกสารประกอบการสอนวิชา พระพุทธศาสนามีไม่เพียงพอ				
11	ขาดแคลนสื่อการสอนในด้านโสตทัศนศึกษา เช่น แผ่นภาพ สไลด์ เทป ภาพยนตร์ แผ่นโปร่งใส ฯลฯ				
12	ไม่ได้รับความร่วมมือจากแหล่งวิชาการ เพื่อใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนา				
13	มีเวลาจำกัด ทำให้การออกไปใช้แหล่งวิชาการ ของชุมชน เพื่อประกอบการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาไม่เพียงพอ				
14	ไม่กำหนดวัตถุประสงค์ของการนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ มาสอนแทนครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาให้ชัดเจน ทำให้การสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร				
15	โรงเรียนขาดครูที่ได้รับการเตรียมตัวให้สามารถ สอนวิชาพระพุทธศาสนาโดยตรง				
16	โรงเรียนขาดวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ ในการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา				
	<u>ปัญหาด้านการวัดและการประเมินผล</u>				
1	ไม่สามารถวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร				
2	การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนให้ บรรลุวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมของบทเรียนแต่ละ บทเรียนทำได้ยาก				

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
3	การวัดและการประเมินผล เน้นความรู้ความจำ ของนักเรียนมากกว่าการปฏิบัติ ทำให้ไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนครบทุกด้าน				
4	การวัดและการประเมินผล ในด้านพัฒนาการ ทางทักษะของวิชาพระพุทธศาสนาแก่นักเรียน ทำได้ยาก				
5	การวัดและการประเมินผล ในด้านพัฒนาการทาง เจตคติของวิชาพระพุทธศาสนาแก่นักเรียน ทำได้ยาก				
6	ไม่สามารถแบ่งสัดส่วนของคะแนนในการวัด และการประเมินผลภาคความรู้และภาคปฏิบัติ ให้เหมาะสม				
7	ไม่สามารถประเมินผลการนำความรู้ไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน				
8	การวัดและการประเมินผล โดยการสังเกต นักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียน ทำได้ยาก เพราะเวลามีจำกัด				
9	การวัดและการประเมินผล โดยการสังเกตนักเรียน ต่อการเข้าร่วมกิจกรรม เสริมหลักสูตร ทำได้ยาก				
10	ครูขาดความรู้เกี่ยวกับ เทคนิคในการวัดและ การประเมินผลแบบต่าง ๆ				
11	ครูไม่สามารถติดตามผลพฤติกรรมของนักเรียน ได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง				
12	การวัดการสอนซ่อม เสริมนักเรียนที่สอนไม่ผ่าน วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของหลักสูตร ทำได้ยาก เพราะไม่มีเวลาเพียงพอ				

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

ตอนที่ 3

ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับ
ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ด้านเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อ เสนอแนะในการแก้ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อ เสนอแนะในการแก้ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

4. ด้านการใช้สื่อการสอนและแหล่งวิชาการวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อ เสนอแนะในการแก้ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

5. ด้านการวัดและการประเมินผลวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อ เสนอแนะในการแก้ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการวิจัย เป็นอย่างดี

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายเชาวฤทธิ์ จง เกษกรณ์

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง.

ตัวอย่างการคำนวณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการคำนวณค่าร้อยละ

$$\begin{aligned} \text{ร้อยละ} &= \frac{\text{จำนวนผู้ตอบ}}{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}} \times 100 \\ &= \frac{191}{396} \times 100 \\ &= 48.23 \end{aligned}$$

ตัวอย่างการคำนวณค่ามัธยฐาน เลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S_x)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

$\sum fx$ แทนผลรวมของค่าที่คูณกับคะแนน

$$= (4 \times 70) + (3 \times 73) + (2 \times 33) + (1 \times 12) = 577$$

n แทนจำนวนผู้ตอบคือ 188

$$\bar{X} = \frac{577}{188}$$

$$= 3.069$$

$$S_x = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum fx)^2/n}{n-1}}$$

$\sum fx^2$ แทนผลรวมของค่าที่คูณคะแนนยกกำลังสอง

$$= (4^2 \times 70) + (3^2 \times 73) + (2^2 \times 33) + (1^2 \times 12) = 1921$$

$\sum fx$ แทนผลรวมของค่าที่คูณคะแนนคือ 577

n แทนจำนวนผู้ตอบคือ 188

$$S_x = \sqrt{\frac{1921 - (577)^2/188}{187}}$$

$$= \sqrt{\frac{1921 - 1770.899}{187}}$$

$$= \sqrt{0.803}$$

$$= 0.895$$

ตัวอย่างการคำนวณค่า t ของคะแนนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การสอน

11 ปีขึ้นไป กับ 6-10 ปี

1. ตั้งสมมติฐาน $H_0 : \mu_1 = \mu_2$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$$

2. $\alpha = 0.01, df = (n_1 + n_2 - 2)$

3. อัตราส่วนวิกฤต $t_{\alpha, (n_1 + n_2 - 2)} = t_{0.01, \alpha} = 2.576$

4. ค่ารวมค่าที่จาก $t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$

$$t = \frac{3.0691 - 3.0279}{\sqrt{\frac{(188 - 1)(0.8959) + (143 - 1)(0.7594)}{(188 + 143 - 2)} \left(\frac{1}{188} + \frac{1}{143} \right)}}$$

$$= \frac{0.0412}{0.0123}$$

$$= 0.4425$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 $df = \alpha$ ค่า t ในตารางเป็น 2.576 แต่ค่า t ซึ่งคำนวณได้คือ 0.4425 มีค่าน้อยกว่า 2.576 ดังนั้นผลต่างระหว่างมัชฌิม เลขคณิตของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายเชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์ จบการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยครู นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อปีการศึกษา 2523 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนทุ่งโพธิ์วิทยา อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย